

وکالت

از دیدگاه فقهی و حقوقی

محمدعلی ابراهیم زاده ملایی

علی رهنمازاده

سرشناسه: رهنمازاده، علی. ۱۳۵۴-

عنوان و نام پدیدآور: وکالت از دیدگاه فقهی و حقوقی / علی رهنمازاده، محمدعلی ابراهیمزاده ملایی.

مشخصات نشر: آمل: وارث وا، ۱۳۹۳.

شابک: 978-600-7662-12-0

وضعیت فهرست نویسی: فیا

موضوع: وکالت (فقه)

موضوع: وکالت -- ایران

شناسه افزوده: ابراهیمزاده ملایی، محمدعلی، ۱۳۵۰ -

رده بندی کنگره: BP ۱۳۹۳۴/۱۹۲ مو ۹/ رده بندی دیویی: ۳۷۲/۲۹۷

شماره کتابشناسی ملی: ۳۷۵۲۲۳۵

وکالت از دیدگاه فقهی و حقوقی

مولفان: محمدعلی ابراهیمزاده ملایی - علی رهنمازاده

تایپ و صفحه آرایی: سید امین حسینی

طراح جلد: محمدرضا پهلوان

نوبت چاپ: اول - ۱۳۹۳

چاپ و صحافی: آمل / سیرنگ

شمارگان: ۱۰۰۰ جلد

قیمت: ۸۰۰۰ تومان

حق چاپ محفوظ

انتشارات وارث وا

نشانی: آمل / خ نور / ده متری اول / ک خطیبی / طبقه فوقانی پاساژ ثانی

آدرس الکترونیکی: vareshva28@yahoo.com

۰۱۱۴۴۲۶۸۷۰۹ - ۰۹۱۱ ۱۲۷ ۶۶۱۰ - دورنگار: ۰۱۱۴۴۲۶۸۷۰۹

فهرست مطالب

عنوان / صفحه

مقدمه / ۹

فصل اول:

مفهوم وکیل و وکالت / ۱۲

منابع مشروعیت وکالت / ۱۷

مشروعیت وکالت در قوانین ملی / ۲۴

قانون تشکیل و صلاحیت محاکم / ۲۵

قانون اجراءات جزایی موقت / ۲۵

انواع وکالت / ۲۵

وکالت در خرید و (شرا) و فروش (بیع) / ۲۷

وکالت موقت و غیرموقت / ۳۸

وکیل و انواع آن / ۳۹

تعدد وکیلان / ۴۰

اجتماع / ۴۰

استقلال / ۴۰

اطلاق / ۴۱

فایده وکالت در انگیزه های توسل به آن / ۴۲

توافق دو طرف در اسقط حق یا تحدید اختیار / ۴۳

انگیزه های توسل به وکالت بلاعزل و وکالت بدون استعفا / ۴۴

وکالت در فقه / ۴۵

اقسام تعهدات اصلی وکیل / ۴۸

موضوع وکالت / ۵۰

حدود اختیارات وکیل / ۵۳

حق داشتن وکیل و انتخاب آن / ۵۴

مجموع قوانین در بحث تعهدات وکیل / ۵۶

چگونگی اجرای وکالت / ۵۷

مهمترین تعهداتی که به واسطه ذات وکالت به ذمه وکیل قرار می گیرد / ۶۳

تعهدات موکل / ۷۳

رابطه وکیل و طرف قرارداد / ۷۶

فسخ وکالت / ۷۹

لزوم ایجاب و قبول و چگونگی اعلام و اثبات آن / ۸۶

اهلیت موکل و وکیل / ۹۰

موضوع وکالت و قلمرو آن / ۹۲

آیا می توان از حضور وکیل مدافع در جلسات محکمه ممانعت کرد؟ / ۹۶

مقتضای ذات عقد وکالت / ۹۸

نفوذ و اعتبار شرط بقا وکالت پس از فوت یا جنون / ۱۰۰

اثر تعیین مدت در وکالت / ۱۰۴

قرارداد وجه التزام / ۱۰۵

قانون مدنی برخی از کشورها درباره وکالت / ۱۰۶

صورت های مختلف توافق موکل و وکیل / ۱۰۹

توافق ضمن عقد لازم / ۱۱۱

شرط عدم عزل یا عدم استعفاء / ۱۱۵

فصل دوم

تجزیه و تحلیل / ۱۱۹

بحث و تفسیر / ۱۲۱

نتیجه گیری / ۱۲۳

منابع / ۱۲۵

مقدمه

ارزش و جایگاه وکالت و نقش ارزنده‌ی وکیل مدافع از دیدگاه قوانین الهی و وضعی موضوعی است که در این اثر به اختصار بدان پرداخته شده است؛ وکالت یک مسلک شریف، مشروع و جایز است؛ زیرا موجودیت آن از ارکان تأمین عدالت است، که تأمین عدالت خود موضوع مهم و فوق العاده یا ارزش در سیستم سالم عدلی و قضایی است و عبارت وکالت رکنی از ارکان اساسی محاکمه عادلانه و معیاری می باشد. از آنجا که فلسفه وجودی و حکمت غایی در محاکمه عادلانه نیز تحکیم و تطبیق قانون بدون تبعیض و امتیاز و با رعایت تساوی حقوق بشری افراد در جامعه است؛ بدون شک در یک محاکمه عادلانه و معیاری است که زمینه عینی و حقیقی تطبیق قانون فراهم می شود؛ مشروط براینکه محاکمه به معنای واقعی‌اش از شرایط و اوصاف عادلانه بودن برخوردار باشد و این مهم زمانی ممکن است که در قدم اول به طرفین دعوی حق دفاع از حقوقشان مطابق به احکام شریعت اسلامی و قوانین وضعی به رسمیت شناخته شود و در قدم دوم شرایط و زمینه‌های دفاع مناسب از حقوق شان نیز بگونه عادلانه فراهم و تأمین گردد.

دعای اعم از مدنی و جزایی که در اجتماع بروز می کنند، اقامه و ادامه آن نظر به نوعیت دعوی و طرفین آن گستردگی و مشکلات خاص خود را دارد؛ چنانچه نه تنها افراد بی سواد یا کم سواد، بلکه افراد تحصیل یافته نیز بطور اغلب توانایی پیشبرد قضایای

شان را بگونه لازم و شایسته ندارند؛ زیرا از یک طرف نیازمند دانش لازم حقوقی و تجربه کافی می باشد و از طرف دیگر وقت مناسبی را می طلبد. با درک اینکه دفع اتهام و یا اثبات حق امری حتمی و بعضاً حیاتی است و از طرف دیگر گستردگی و پیچیدگی قوانین متنی و شکلی به گونه ای است که هر کسی به آسانی نمی تواند احکام آن را بفهمد و به آن استدلال نماید؛ بدین ملحوظ افراد باید حق آن را داشته باشند که حین ضرورت بمنظور جلوگیری از تلف شدن حقوق خود و اثبات آن و یا به مقصد جلوگیری از متضرر شدن بدون موجب شان با توجه به "اصل برائت الذمه" و مصئونیت مالی، که از حقوق طبیعی و بشری افراد در جوامع به رسمیت شناخته شده است؛ هرگاه آزادی و یا حقوق شان به مخاطره افتد الزاماً باید از حق انتخاب وکیل مدافع بهره مند گردند تا بدون موجب نه حقوقشان تلف شود و نه هم آزادی شان سلب؛ با در نظر داشت دلایل و نیازمندی مزبور در چنین حالاتی ایجاب آن را می نماید تا به نمایندگی از یک شخص، شخصی دیگری در پرتو قوانین نافذه به وکالت از حقوق افراد مبادرت ورزد.

با درک اهمیت موضوع، بشکل اختصار در این اثر، در ذیل مقدمه به تعریف لغوی و اصطلاحی وکالت، مشروعیت آن در منابع مورد اتفاق فقهای اسلامی و قوانین ملی و میثاق های بین المللی، اقسام وکالت، شرایط اخذ جواز وکالت، حقوق و وجایب وکیل مدافع و سرانجام اینکه آیا میتوان از حضور وکیل مدافع در جلسات قضایی ممانعت کرد یا خیر؟! و در نهایت، فرجامین واژگان پیوست به این اثر را به نتیجه گیری و ذکر برخی از منابع خاتمه می بخشیم.